

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W DOLNOŚLĄSKIM SPECJALNYM OŚRODKU
SZKOLNO-WYCHOWAWCZYM DLA
NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH WE
WROCŁAWIU**

Ilona Jarecka
Szkolny doradca zawodowy

I. FUNKCJONOWANIE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W DSOSWDN WE WROCŁAWIU

1. Ilekroć w dokumencie pojawi się zapis:

- Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego należy przez to rozumieć indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną) są to planowe działania koordynowane przez szkolnego doradcę zawodowego.
- „Rodzice” należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów ucznia,
- „Orientacja zawodowa” należy przez to rozumieć wszystkie działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych osób, grup i instytucji mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, której ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru szkoły i zawodu,
- „Doradztwo zawodowe ” należy przez to rozumieć świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru szkoły, zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielanie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji,
- „Informacja zawodowa” należy przez to rozumieć zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji,
- „Poradnictwo zawodowe” należy przez to rozumieć system długofalowych i wieloetapowych działań wychowawczych towarzyszących jednostce w trakcie rozwoju zawodowego. Obejmuje ono całokształt zadań związanych z udzielaniem uczniom i dorosłym pomocy w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej.

2. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

Dyrektor ośrodka mgr Robert Warchalewski
Szkolny doradca zawodowy mgr Ilona Jarecka

3. Osoby współuczestniczące

- Pedagodzy szkolni
- Psycholodzy szkolni
- Wychowawcy klas
- Bibliotekarze
- Pielęgniarka szkolna
- Nauczyciele

- Wychowawcy w internacie
- Instytucje zajmujące się kształtowaniem kariery zawodowej

4. **Założenia Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.**

Wewnętrznskolny System Doradztwa Zawodowego Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną). Ma charakter planowych działań (działania w ramach WSDZ nie mogą mieć charakteru doraźnego, sporadycznego, niezaplanowanego). Koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego. Wpływa na:

1. Zwiększenie trafności podejmowanych decyzji edukacyjnych i zawodowych. oraz minimalizuje koszty psychiczne wynikające z niewłaściwych wyborów.
2. Systematyczne i planowe oddziaływanie na uczniów.
3. Wsparcie uczniów i rodziców w wyborze i selekcji informacji dotyczących edukacji i rynku pracy oraz w planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej.
4. Obniżanie społecznych kosztów kształcenia poprzez większą trafność wyborów edukacyjno-zawodowych.
5. Podniesienie poziomu kompetentnej pomocy uczniom z niepełnosprawnością wzrokową.
6. Zwiększenie dostępu do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
7. Poszerzenie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
8. Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymywania pracy
9. Świadomość konieczności i możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej.
10. Zmniejszenie niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia i porzucania szkoły w konsekwencji niewłaściwych wyborów.
11. Realizację zapisów zawartych w Statucie Ośrodka.
12. Zachowanie ciągłości działań orientacyjno-doradczych szkoły oraz koordynacji zadań wynikających z Programu Wychowawczego Ośrodka i Programu Profilaktycznego Ośrodka .
13. Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.
14. Zwiększenie świadomości społecznej, dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego.
15. Pomoc w podejmowaniu decyzji ograniczających bezrobocie.
16. Zapewnianie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisje Unii Europejskiej.

5. Podmioty działań szkolnego doradcy zawodowego.

Szkolny Doradca Zawodowy obejmuje swoim działaniem podmioty wewnątrz placówki (dyrektor Ośrodka, dyrektorzy szkół, kierownicy internatów, rodzice, uczniowie, nauczyciele,) jak również odpowiada za kontakty poza nią, z instytucjami i organizacjami realizującymi zadania z poradnictwa zawodowego.

5.1. W ramach pracy z dyrektorem Ośrodka, dyrektorami szkół, kierownikami internatu i nauczycielami (Radą Pedagogiczną) :

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zgodnie ze statutem szkoły.
- Określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej
- w ramach programu wychowawczego i programu profilaktycznego szkoły na każdy rok nauki.
- Określenie priorytetów dotyczących gromadzenia informacji
- i prowadzenia poradnictwa zawodowego w szkole.
- Realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika.
- Identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.

5.2. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- Prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów.
- Zajęcia służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.
- Włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły.
- Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach.
- Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.
- Gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej.
- Przedstawienie możliwości zatrudnienia na krajowym, regionalnym
- i lokalnym rynku pracy.

5.3. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- Diagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu.
- Rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,
- Rozwijanie umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych /CV, list motywacyjny/,
- Promowanie samozatrudnienia
- Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- Poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej .
- Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów,
- Pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych.
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami pracodawców.
- Organizowanie uczniowskiego wolontariatu.
- Organizowanie spotkań z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy i edukacyjny
- Pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego.
- Określenie zgodności predyspozycji uczniów z dokonanymi wyborami.
- Wskazywanie możliwości kształcenia w systemie poza –oświatowym.
- Wskazówki do poruszania się na rynku pracy.
- Kształtowanie umiejętności świadomego wyboru kierunku kształcenia i przyszłego zawodu.
- Przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu z adaptacją do nowych warunków, bezrobocie.

5.4 W ramach pracy ze środowiskiem lokalnym.

- Współpraca z Uczelniami Wyższymi i Akademickimi biurami Karier.
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/,
- Współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy /Urzędy Pracy, Centra Informacji/,

6. Na realizację WSDZ składa się:

6.1. Praca szkolnego doradcy zawodowego.

6.2. Praca nauczycieli, wychowawców, pracowników biblioteki, pedagogów szkolnych, którzy w ramach współpracy ze szkolnym doradcą zawodowym, realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego i poradnictwa kariery na lekcjach, np.: godziny z wychowawcą, przedsiębiorczości, informatyki, współuczestniczą w realizacji zajęć doradczych o „rynku pracy” poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi pracy, organizując spotkania z przedstawicielami zawodów.

II. DZIAŁALNOŚĆ SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

1. Cele działania szkolnego doradcy zawodowego

- Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak:
 - bezrobocie,
 - problemy zdrowotne,
 - adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
- Przygotowanie ucznia do roli pracownika.
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci
- w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- Pomoc wychowawcom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach godzin wychowawczych.
- Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

2. Zadania szkolnego doradcy zawodowego

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.
- Wskazywanie osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródeł dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim na temat:
 - rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,

- wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach
- świata pracy,
- instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym,
- alternatywnych możliwości kształcenia dla młodzieży z problemami
- programów edukacyjnych Unii Europejskiej.
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom.
- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy.
- Kierowanie w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.
- Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły.
- Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych.
- Współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie:
 - tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły,
 - realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej.
- Systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji.
- Wzbogacanie warsztatu pracy o nowoczesne środki przekazu informacji (internet, CD, wideo itp.) oraz udostępnianie ich osobom zainteresowanym.
- Prowadzenie odpowiedniej dokumentacji udzielanych porad i osób korzystających z usług doradcy zawodowego, sporządzanie sprawozdań z prowadzonej działalności.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: kuratoria oświaty, centra informacji i planowania kariery zawodowej, poradnie psychologiczno – pedagogiczne, powiatowe urzędy pracy, przedstawiciele organizacji, przedstawiciele organizacji pozarządowych wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych itp.

3. Korzyści wynikające z działalności szkolnego doradcy zawodowego

3.1 . Dla indywidualnych odbiorców:

- Dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców.
- Poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów.
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe.

- Ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy.
- Świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej.
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

3.2. Dla szkoły:

- Realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących "przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia".
- Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej

3.3 Dla państwa i władz lokalnych:

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego przez jednostki.
- Podejmowanie właściwych decyzji, efektywnie przeciwdziałających bezrobociu.
- Zapewnienie powszechności i dostępności usług doradczych zalecanych przez Komisję Unii Europejskiej.

3.4. Dla pracodawców:

- Zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów świadomych oczekiwań rynku pracy.

4. **Realizacja zadań szkolnego doradcy zawodowego w ramach WSDZ**

4.1. Podstawa realizacji zadań doradcy zawodowego

Szkolny doradca zawodowy realizuje zadania na podstawie, zatwierdzonego przez Dyrektora szkoły, planu pracy doradcy zawodowego na dany rok szkolny. Wyznacznikiem opracowywania planu pracy z uczniami, rodzicami i Radą Pedagogiczną są:

Założenia WSDZ.

- Proponowany rodzaj pomocy uczniom, rodzicom w obszarze doradztwa zawodowego (dane z ankiet, rozmów).
- Czas pracy szkolnego doradcy zawodowego.
- Aktywność i zaangażowanie uczniów.
- Możliwości organizacyjne.
- Dostępna baza i zaplecze merytoryczne.
- Liczebność beneficjentów działań doradczych.
- Możliwość współpracy i integracji działań doradczych z przedstawicielami Rady Pedagogicznej.
- Możliwość i skala współpracy z instytucjami rynku pracy.

4.2. Formy działań realizowanych w ramach WSDZ, których adresatami mogą być uczniowie, rodzice, nauczyciele /rady pedagogiczne, środowisko lokalne (instytucje rynku pracy, zakłady pracy, i in.).

- *Informacja edukacyjno – zawodowa* (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu), Krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- *Poradnictwo indywidualne* (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).
- *Poradnictwo grupowe* - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).
- *Rynek pracy* - wycieczki, obserwacje, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe, biura doradztwa personalnego i inne).
- *Badania /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze* prowadzone w szkole.

4.3. Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- Lekcji wychowawczych.
- Lekcji przedmiotowych, np. przedsiębiorczość.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Zajęć pozalekcyjnych (warsztaty).
- Dyżurów doradcy zawodowego.
- Wycieczek.

5. Status doradcy zawodowego

- Szkolny doradca zawodowy jest etatowym pracownikiem szkoły z wydzielonym pensum godzin na realizację zadań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114).

5.1 Kwalifikacje szkolnego doradcy zawodowego

Szkolnym doradcą zawodowym może być osoba, która legitymuje się dyplomem ukończenia :

- studiów magisterskich lub studiów wyższych zawodowych na kierunkach: psychologia, pedagogika, socjologia, doradztwo zawodowe.
- Posiada przygotowanie pedagogiczne.
- Ukończył studia podyplomowe prowadzone przez szkołę wyższą z zakresu doradztwa zawodowego lub kurs kwalifikacyjny przygotowujący do pracy edukatorskiej z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.

5.2 Czas pracy szkolnego doradcy zawodowego

Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć doradczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub na ich rzecz jest analogiczny jak pracowników pedagogicznych z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

5.3 Wymagania psychologiczne, jakie spełnia szkolny doradca zawodowy

- Komunikatywność.
- Szacunek dla autonomii ucznia i innych osób z którymi pracuje.
- Wzbudzanie zaufania, dyskrecja, empatia.
- Operatywność, przedsiębiorczość, otwartość na zmiany.
- Umiejętność współpracy.
- Świadomość własnych ograniczeń w zakresie udzielania pomocy.

5.4 Szkolny doradca zawodowy jest zobowiązany do przestrzegania:

- Zasady poszanowania godności ludzkiej.
- Zasady kompetencji.
- Zasady zachowania tajemnicy doradczej.

- Zasady zaufania.
- Zasady współdziałania.
- Zasady odpowiedzialności.

6. Korzyści wynikające z wdrażania Wewnętrzny Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Realnie i efektywnie działający wewnętrzny system doradztwa pozwala realizować następujące cele:

Związane z kształtowaniem postaw i zachowań uczniów:

Przygotowanie do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej,

- Rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej.
- Kształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu.
- Kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowania swojej osobowości.
- Kreowanie postaw aktywnych, przezwyciężania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych.

związane z kształceniem umiejętności uczniów:

- Planowania przyszłości zawodowej.
- Organizowania działań swoich i zespołu (praca w grupie).
- Przygotowania dokumentów związanych z pracą zawodową.
- Poszukiwania pracy.
- Prezentowania się na rynku pracy.
- Nawiązywania kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez internet itp.).

Związane z wiedzą uczniów:

- Poznanie "świata zawodów" (m.in. zadań i czynności, środowiska pracy, przeciwwskazań i wymagań zawodów).
- Poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach.
- Poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentacji związane z pracą.

- Poznanie podstaw prawa pracy.
- Poznanie zasad prowadzenia korespondencji związanej z zatrudnieniem.

III. WYPOSAŻENIE I WARSZTAT PRACY DORADCY ZAWODOWEGO

- Komputer z dostępem do Internetu.
- Informator o uczelniach wyższych.
- Materiały informacyjne, foldery o uczelniach wyższych.
- Poradniki, książki z zakresu poradnictwa i planowania kariery zawodowej.
- Broszury, ulotki o zawodach, informator o zawodach.
- Filmy o zawodach i instruktażowe : „ Wsparcie osób niewidomych na rynku pracy”, „Gdzie i jak szukać pracy”, „Planowanie kariery czyli jak wybrać zawód”, „Rozpoczynam działalność gospodarczą”, „Nie daj się bezrobociu”, „Biznes w praktyce”
- Multimedialne programy komputerowe „Piramida Kariery”, „ Kim będę,” „ Test Bergera do badania charakteru” „ Go Work- szansą dla osób niepełnosprawnych”, „ Opis zawodów”, „ Od marzeń do kariery- poradnik dla uczniów i absolwentów”, „Praca krok po kroku”, „Multimedialny system wiedzy”, „ Labirynt zawodów”, „ Mój zawód moja przyszłość” „
- Scenariusze zajęć.
- Kwestionariusze zainteresowań, uzdolnień przedsiębiorczych i inne.

IV. PRACA NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW, PRACOWNIKÓW BIBLIOTEKI, PEDAGOGA SZKOLNEGO NA RZECZ WSDZ

Z uwagi na wielość tematów oraz obszar działania doradztwa i poradnictwa zawodowego do owocnej realizacji zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego konieczna jest współpraca doradcy z innymi nauczycielami, którzy w ramach lekcji przedmiotowych (w miarę możliwości) mogliby realizować tematykę doradczą. Współpraca powinna polegać na prowadzeniu konsultacji, korzystaniu z materiałów, scenariuszy zajęć udostępnianych przez doradcę zawodowego.

Zadania, w realizacji których może nastąpić współpraca

Zadanie 1: Redagowanie dokumentów aplikacyjnych

Lekcja przedmiotowa :Podstawy przedsiębiorczości, informatyka

Realizujący: Nauczyciele przedsiębiorczości i informatyki

Zadanie2: Funkcjonowanie rynku pracy, mechanizmy rynku pracy, bezrobocie

Lekcja przedmiotowa: WOS, podstawy przedsiębiorczości

Realizujący: Nauczyciele WOS, podstaw przedsiębiorczości

Zadanie3: Informacja zawodowa pozyskiwanie i korzystanie z informacji

Lekcja przedmiotowa: Informatyka, zajęcia w bibliotece

Realizujący: Nauczyciele informatyki, nauczyciele biblioteki

Zadanie 4 : Samozatrudnienie, biznes plan, procedura rejestracyjna, uproszczone formy ewidencji,

Lekcja przedmiotowa: Podstawy przedsiębiorczości

Realizujący: Nauczyciele: podstaw przedsiębiorczości,

Zadanie 5: Prawo pracy

Lekcja przedmiotowa: Podstawy przedsiębiorczości

Realizujący: Nauczyciele: podstaw przedsiębiorczości,

Zadanie 6: Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, np. umiejętność radzenia sobie ze stresem

Lekcja przedmiotowa: Godzina wychowawcza

Realizujący: pedagog i psycholog szkolny, wychowawca klasy

Zadanie 7: Praca i kształcenie w UE

Lekcja przedmiotowa: WOS, Podstawy przedsiębiorczości

Realizujący: Nauczyciele WOS, Podstaw przedsiębiorczości.

Przepisy prawne

1.

Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)

Na mocy **ustawy o systemie oświaty** system oświaty zapewnia między innymi przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

System oświaty zapewnia w szczególności: (Art. 1.)

(...)

14. przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;

15. warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;

2.

W **ustawie Prawo oświatowe** z dnia 14 grudnia 2016 r.:

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

17) **dostosowywanie** kierunków i **treści kształcenia do wymogów rynku pracy;**

18) **kształtowanie** u uczniów **postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym**, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych;

19) **przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;**

20) **warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień** uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

3) ramowe plany nauczania dla poszczególnych typów szkół, w tym:

c) **minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.**

4) **treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego** w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, oraz **wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe** w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Art. 98. 1. Statut szkoły zawiera w szczególności:

16) **organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.**

3.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2013 poz. 532)

Obowiązek realizacji zadań związanych z wyborem kierunku kształcenia, zawodu, planowaniem kariery zawodowej dla uczniów gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej oraz w szkołach dla dorosłych.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem w formie:

- **zajęć** związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem,
- kształcenia i kariery zawodowej,
- **warsztatów,**

- **porad i konsultacji.**

§ 17. Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej organizuje się w celu wspomagania odpowiednio uczniów lub słuchaczy w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy.

Zajęcia prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści (**w tym doradcy zawodowi**).

§ 25.1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

1. systematyczne **diagnozowanie** zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
2. **gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie** informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
3. **prowadzenie zajęć** związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia kariery zawodowej;
4. **koordynowanie** działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;
5. **współpraca** z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
6. **wspieranie** nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2. W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce, **dyrektor** szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę planującego i realizującego zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie zasad działania publicznych poradni psychologiczno- pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych (Dz.U. 2013 poz. 199)

Dzieci i młodzież znajdują wsparcie w wyborze kierunku kształcenia i planowaniem kariery zawodowej nie tylko w szkole, ale także w publicznych **poradniach psychologiczno-pedagogicznych** (§ 1., § 8.1.).

- **pomoc udzielana** bezpośrednio dzieciom, młodzieży i rodzicom polega w szczególności na pomocy **w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz** planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- pomoc udzielana jest w formie: **warsztatów, porad i konsultacji, wykładówi** prelekcji, działalności informacyjno-szkoleniowej,
- realizowanie zadań polega na **udzielaniu nauczycielom, wychowawcom pomocy** w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno- zawodowego.

Art. 109. 1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:

7) **zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.**

6. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są **organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum.**

7. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są **realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu** udzielanej uczniom w ramach zajęć, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

W **ustawie Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe** z dnia 14 grudnia 2016 r.:

Art. 4. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2016 r. poz. 1379) wprowadza się następujące zmiany:

d) w ust. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) **tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć (...)** **doradców zawodowych**

prowadzących zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w celu wspomagania uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust.1 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe.”

Art. 292. 1. **W roku szkolnym 2017/2018 zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego**, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, **są realizowane w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te zajęcia** i dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

2. **Program**, o którym mowa w ust. 1, **zawiera treści dotyczące informacji o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.**

3.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn.zm.)

Szkoły (gimnazja, licea ogólnokształcące, technika i zasadnicze szkoły zawodowe) powinny opisać swoją koncepcję realizacji zadań z zakresu doradztwa w **wewnątrzszkolnym systemie doradztwa** (w załączniku dla odpowiedniego typu szkoły – § 2.1.).

Sposób organizacji doradztwa oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia, a także organizację współdziałania szkoły z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi instytucjami świadczącymi poradnictwo – szkoły określają w swoich statutach.